

ДВОМЕСЕЧНИ БИЛТЕН У ИЗДАЊУ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА
УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО

У Ф О К У С У

ПРОЈЕКТ УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО

DEVELOPMENT THROUGH PARTNERSHIP BY LEARNING

1. Уводна реч менаџера пројекта

24 септембра 2010.г. Општина Владичин Хан потписала је уговор са Делегацијом Европске Уније у Републици Србији о имплементацији пројекта DEVELOPMENT THROUGH PARTNERSHIP BY LEARNING/ УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО. Пројект се реализује у сарадњи са партнерима Општина Лебане и Удружење грађана "NEXUS" Врање. Пројекат финансира Европска унија, а спроводи Стална конференција градова и општина у оквиру EXCHANGE 3 програма.

Општина Владичин Хан и партнери на пројекту у наредних 12 месеци организоваће серију радионица и студијских посета на тему Инструмента за претприступну помоћ (ИПА). З Овим Пројектом подиже се јавна свест о значају ИПА, унапређују постојећа, стварају нова партнерства а кроз обуку полазника из институција/организација и заједница из општина Владичин Хан и Лебане припремају конкретни пројекти у оквиру ИПА.

Основни концепт пројекта је да корисници стекну потребна знања и вештине из ИПА и Управљања пројектним циклусом /Project Cycle Management/ кроз рад и учење, али и да на крају овог пројекта припреме предлоге пројеката који се могу имплементирати у оквиру ИПА. Намера менаџмент тима пројекта је да ојача капацитете запослених у општинској администрацији, јавним предузећима, образовно – културним установама, здравственим и социјалним институцијама, Туристичким организацијама и невладиним организацијама у општинама Владичин Хан и Лебане, кроз стварање партнерства и оспособљавање за ефективну припрему и имплементацију заједничких пројеката у оквиру ИПА. Очекује се да на крају имплементације пројекта 10 институција и организација из општина Владичин Хан и Лебане остваре партнерства и припреме 5 заједничких пројеката. На овај начин поред изградње капацитета учесника обука изграђују се и капацитети институција-организација одакле полазници обука долазе.

Уводни састанак партнера на пројекту: Владичин Хан 12.11.2010

У овом броју:

ПРОЈЕКТ УЧЕЊЕ И
РАЗВОЈ КРОЗ
ПАРТНЕРСТВО 1

EXCHANGE 3
ПРОГРАМ 2

ИПА/ИРА 4

ДВОМЕСЕЧНИ БИЛТЕН У ИЗДАЊУ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО

2. EXCHANGE 3 ПРОГРАМ

Програм EXCHANGE 3* представља наставак акција и мера које су започете у оквиру програма EXCHANGE 1 и EXCHANGE 2 и усмерен је на увођење ЕУ модела у функционисање и побољшање капацитета и ефикасности локалних самоуправа у Србији. Програм EXCHANGE 3 финансира Европска унија, њиме руководи Делегација Европске уније у Србији, а спроводи Стална конференција градова и општина.

Standing Conference of Towns and Municipalities

National associations of local authorities

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ програма EXCHANGE 3 је да допринесе јачању капацитета локалних самоуправа у Србији за даље учешће у процесу децентрализације у складу са стандардима Европске уније.

Посебни циљеви програма развијени су на нивоу пет компоненти програма:

Компонента 1: СЛОП и СЛАП – наставак подршке општинама у изради стратегија одрживог развоја (СЛОП) и припреми инфраструктурних пројеката (СЛАП информациони систем)

Компонента 2: општинске финансије – даља подршкама градовима и општинама у процесу унапређења рада општинских финансија и увођење програмског (вишегодишњег) буџетирања

Компонента 3: координација и обуке – даље јачање улоге СКГО као координатора и организација обука за локалне самоуправе

Компонента 4: EXCHANGE 3 грант шема – успешно спровођење EXCHANGE 3 грант шеме кроз два позива за подношење пројеката

Компонента 5: програмирање - подршка процесу програмирања донаторске помоћи у области развоја локалних заједница.

КОРИСНИЦИ

Директан корисник програма EXCHANGE 3 је Стална конференција градова и општина (СКГО)

Крајњи корисници су градови и општине у Србији и њихови грађани као корисници побољшаних услуга својих локалних самоуправа.

У оквиру програма је и фонд за општинске пројекте у вредности од 10.000.000€ (EXCHANGE 3 грант шема), док је вредност уговора са Сталном конференцијом градова и општина 2.000.000€. Пројекат ће трајати 3 године, од марта 2010. до марта 2013. године.

*Информације о Програму EXCHANGE 3 преузете са <http://www3.exchange.org.rs/>

ДВОМЕСЕЧНИ БИЛТЕН У ИЗДАЊУ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО

КОМПОНЕНТЕ

Компонента 1: СЛОП и СЛАП - даља подршка јединицама локалне самоуправе у планирању и спровођењу стратегија одрживог развоја укључујући општинску инфраструктуру.

Планирани резултати:

Методолошки оквир за израду СЛОП-а промовисан на националном нивоу и сви заинтересовани актери информисани
Развијено најмање 15 нових стратегија одрживог развоја
Редовно праћење процеса планирања на општинском нивоу, укључујући припрему годишњих пресека стања, као и квалитативну анализу израђених стратешких докумената
Локалне власти редовно користе СЛАП информативни систем за развој инфраструктурних пројеката
Унапређена координација и промоција процеса програмирања инфраструктурних пројеката на националном, регионалном и локалном нивоу

Компонента 2: Општинске финансије - даља подршка јединицама локалне самоуправе у циљу побољшања управљања општинским финансијама и упознавања са вишегодишњим планирањем.

Планирани резултати:

СКГО редовно подржава локалне власти у процесу примене нових закона у области финансија
СКГО редовно подржава представнике локалних самоуправа у Комисији за финансирање локалних самоуправа
СКГО спремна да подржи општине у процесу израде програмских буџета

Компонента 3: Координација и имплементација обука - даље јачање улоге СКГО у координацији и реализацији обука намењених локалним самоуправама.

Планирани резултати:

Реализована подршка у виду обука и општинских услужних пакета за најмање 50 локалних самоуправа у складу са идентификованим потребама
Унапређен рад мреже повереника СКГО кроз организацију редовних састанака и обука са студијским посетама

Компонента 4: Подршка у спровођењу грант шеме EXCHANGE 3 кроз два позива за подношење предлога пројеката.

Планирани резултати:

Довољан број предлога пројеката поднет од стране локалних самоуправа
Два позива за подношење пројеката успешно спроведена од стране СКГО
Пројекти који су одабрани за финансирање су успешно спроведени

Компонента 5: Подршка у процесу програмирања донаторске помоћи за област развоја локалних самоуправа.

Планирани резултати:

Развој платформе за програмирање помоћи у области доброг управљања и развоја заједнице која укључује проблеме, циљеве, мере и интересне групе дефинисане кроз широки консултативни процес и представљена министарствима и донаторима
Локалне власти редовно информисане о могућностима финансирања пројеката

Више информација о EXCHANGE 3 програму

<http://www3.exchange.org.rs/>

<http://www.skgo.org/projects/>

ДВОМЕСЕЧНИ БИЛТЕН У ИЗДАЊУ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА
УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО

3. ИНСТРУМЕНТ ПРЕТПРИСТУПНЕ ПОМОЋИ - ИПА

Уредбом Европског Савета №. 1085/2006. успостављен је нови јединствени Инструмент за претприступну помоћ -ИПА (Instrument for Pre-Accession Assistance - IPA) за буџетско раздобље од 2007. до 2013. године. Нови Инструмент претприступне помоћи обједињује дотадашње претприступну инструменте: PHARE, SAPARD, ISPA, CARDS, као и претприступну инструмент за Турску. Европска Унија донела је ИПА регулативе којима дефинише обим и врсту помоћи коју ће земља кандидат добити као и помоћ земљама потенцијалним кандидатима за период 2007-2013 године. Укупан буџет ИПА за период од 2007 - 2013. износи око 11,5 милијарди еура. ИПА има интегрисани приступ који се огледа кроз саму структуру помоћи обједињену у 5 компоненти. На овај начин ЕУ пружа циљану и ефикасну помоћ свакој земљи у зависности од њених развојних потреба и статуса на путу европских интеграција.

График № 1.: Компоненте Инструмента претприступне помоћи

Извор: European Commission. Enlargement . Instrument for pre-accession assistance (IPA).

Регулатива (уредба) о оснивању ИПА прави разлику између држава корисница. Према Уредби, државе кандидати (Турска, Хрватска и Македонија), уколико имају акредитован децентрализован систем управљања фондовима (DIS) , помоћ је омогућена кроз свих пет компоненти. Државама потенцијалним кандидатима (Србија, укључујући и Косово и Метохију у складу са Резолуцијом УН 1244, Црна Гора, Босна и Херцеговина и Албанија), које немају акредитован DIS, помоћ се упућује само кроз прве две компоненте.

ДВОМЕСЕЧНИ БИЛТЕН У ИЗДАЊУ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА
УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО

Мапа № 1.: Земље кориснице Инструмента за претприступну помоћ -ИПА

 Земље потенцијални кандидати

 Земље кандидати

Извор: European Commission. Enlargement 2009.

Основни предуслови за коришћење свих пет ИПА компоненти су стицање статуса кандидата за чланство у ЕУ и акредитација DIS од стране Европске Комисије (ЕК). Земље потенцијални кандидати, као и земље кандидати које нису добиле акредитацију за децентрализовано управљање, могу у претприступном периоду да финансирају мере и активности које су сличне III, IV и V компоненти из прве компоненте - Помоћ у транзицији и изградња институција. Ове мере се првенствено односе на изградњу институција и структура које су неопходне за успешну имплементацију III, IV и V компоненте.

Инструмент претприступне помоћи ИПА 2007-2013. у фокусу има два главна приоритета и то:

- Помоћ земљама у испуњавању политичких, економских и критеријума који се односе на усвајање правних тековина ЕУ (*Acquis Communautaire*), као и изградња административних капацитета и јачање правосуђа.
- Помоћ земљама у процесу припрема за коришћење структурних и кохезионих фондова ЕУ након приступању Европској Унији.

Поред тога што пружа подршку у процесу реформи које процес европских интеграција налаже, ИПА има улогу да припреми земље кориснице за спровођење кохезионе политике ЕУ, јер су компоненте ИПА у претприступном периоду веома сличне инструментима кохезионе политике (Структурни и Кохезиони фонда).

ДВОМЕСЕЧНИ БИЛТЕН У ИЗДАЊУ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО

Финансијска средства из програма помоћи ЕУ се искључиво додељују за унапред испланиране и разрађене програме/пројекте који доприносе реализацији приоритета постављених у стратешким документима ЕУ. Утврђивање приоритета који ће бити финансирани одвија се према моделу пројектног циклуса. Модел пројектног циклуса који користи Европска Комисија се састоји из 5 фаза: програмирање, идентификација, формулација, спровођење и евалуација и ревизија.

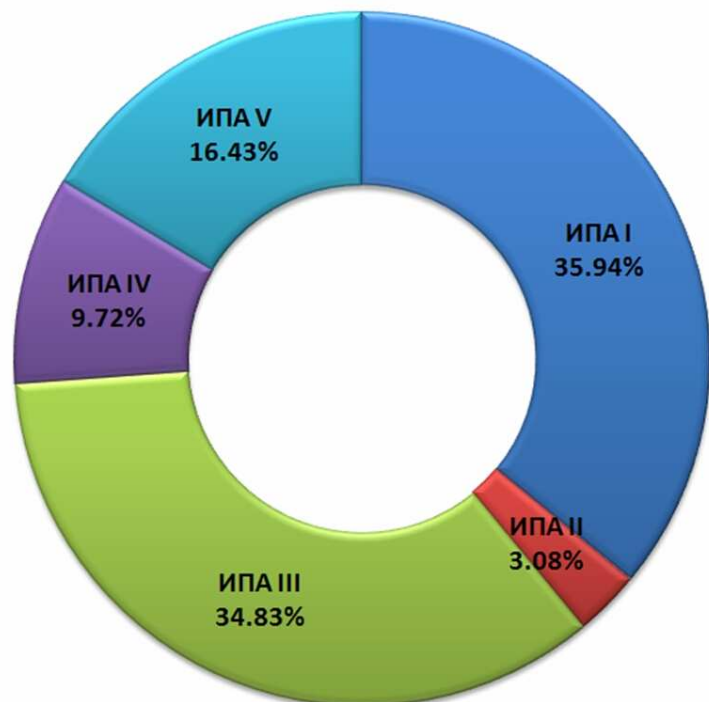
Програмирање помоћи ЕУ је процес израде низа докумената која представљају основу и стратешки оквир за идентификацију и формулацију пројеката које финансира ЕУ. Документа се израђују у складу са стандардним процедурама Европске Комисије и приоритетима владе земље корисника. У случају Инструмента за претприступну помоћ посебан нагласак се ставља на приоритете Европског партнерства за земље потенцијалне кандидате, као и на приоритете Партнерства о приступању земаља кандидата за чланство у ЕУ.

Први документ који се израђује у процесу програмирања је Вишегодишњи индикативни финансијски оквир (Multi-annual Indicative Financial Framework - MIFF), који је дефинисан од стране Европске Комисије и показује индикативну расподелу ИПА средстава по земљи кориснику и по компонентама. То је табеларни приказ који покрива трогодишњи период и образлаже критеријуме намене средстава, у зависности од потреба, апсорпционог и управљачког капацитета земље корисника.

Вишегодишњи индикативни финансијски оквир је дефинисан тако да буде флексибилан што се тиче износа средстава који земља корисница може добити, али у исто време је довољно одређен да омогући вишегодишње планирање. Флексибилност омогућава да се средства, уколико је потребно, ревидирају на годишњем нивоу и да омогући промене уколико у међувремену дође до промене статуса земље корисника (потенцијални кандидат, кандидат, чланица) или уколико дође до промене у капацитету коришћења средстава и примени, односно непоштовању финансијских правила ЕУ.

График № 2.: Расподела ИПА средстава по компонентама [%]

И П А I	Помоћ у транзицији и јачању институција
И П А II	Преко гранична сарадња
И П А III	Регионални развој
И П А IV	Развој људских ресурса
И П А V	Рурални развој.

ДВОМЕСЕЧНИ БИЛТЕН У ИЗДАЊУ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО

Наредни документ који се израђује у процесу програмирања ИПА је Вишегодишњи индикативни плански документ (Multi-annual Indicative Planning Document - MIPD). Ово је документ Европске Комисије и припрема се посебно за сваку земљу потенцијалног кандидата и кандидата за чланство у Европској Унији. Документ се припрема у консултативном поступку са надлежним институцијама владе земље корисника ИПА. Документ дефинише приоритете по појединачним областима, као и финансијска средства за спровођење утврђених приоритета током три буџетске године. Усвојени приоритети морају бити у складу са циљевима политике проширења Европске Уније и приоритетима Европског партнерства. Документ се припрема за три године и ревидира се годишње. MIPD представља основни документ који утврђује приоритете за финансирање из средстава ИПА и даљи процес програмирања зависи од одговарајуће ИПА компоненте.

Децентрализован систем управљања: Децентрализовано управљање фондовима (Decentralized Implementation System - DIS) је систем у коме Европска Комисија преноси управљање над одређеним активностима у имплементацији програма земљи кориснику при чему ЕК задржава целокупну одговорност за опште извршење буџета ЕУ. Сврха DIS је да се земља кандидат оспособи да управља фондовима ЕУ, а да при томе не тражи претходно одобрење и проверу од стране ЕК. Постоје два облика децентрализације:

- Децентрализација са ех-анте контролама од стране Европске Комисије, односно Делегације Европске Комисије у земљи корисника – DEK. Тела националне администрације обављају тендерске процедуре, закључују уговоре и врше плаћања уз претходну контролу и одобравање од стране DEK. Делегација ЕК има права да прегледа и ако је потребно, одбаци било коју тендерску документацију. Број одбијене тендерске документације служиће као показатељ за мерење успешности функционисања контроле над тендерским поступцима коју спроводе институције.
- Децентрализација без ех-анте контрола, у којој DEK не проверава и не одобрава сваку појединачну трансакцију. Да би се прешао пут од једног до другог нивоа децентрализације, систем успостављен у земљи која користи ИПА фондове мора да демонстрира константно беспрекорно функционисање. Децентрализација без ех-анте контроле представља систем спровођења пројеката и програма и финансијског управљања који је неопходан за коришћење Кохезионог фонда и структурних фондова након придруживања.

Управљање фондовима ЕУ у оквиру децентрализованог система, било уз ех-анте контроле ЕК или без њих, може се одобрити само када се испуне одређени "минимални критеријуми и услови", описани у анексу Уредбе о спровођењу ИПА. Дозвола за аутономно управљање фондовима ЕУ је предмет процеса акредитације коју додељује ЕК. Припрема за акредитацију је поступак који воде национална тела и који је у потпуности "у њиховом власништву", док ЕК може једино да помогне пружајући техничку - консултантску помоћ.

СТРУКТУРЕ И ТЕЛА ЗА DIS

1. Национални службеник за акредитацију [The Competent Accrediting Officer (CAO)]
2. Национални ИПА координатор [The National IPA Coordinator (NIPAC)]
3. Стратешки координатор [The Strategic Co-ordinator]
4. Национални службеник за одобравање [The National Authorising Officer (NAO)]
5. Национални фонд [The National Fund (NF)]
6. Оперативне структуре [The Operating Structures]
7. Ревизорско тело [The Audit Authority(AA)]

Више детаља о ИПА у наредном броју или на web site:

http://ec.europa.eu/enlargement/index_en.htm
<http://www.europa.rs/code/navigate.php?id=215>

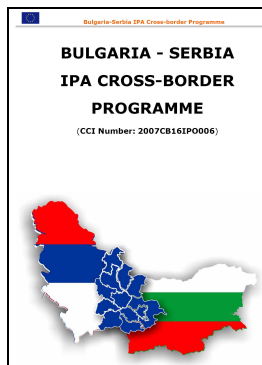
ДВОМЕСЕЧНИ БИЛТЕН У ИЗДАЊУ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА
УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО

ИЗДАВАЧ

ОПШТИНА ВЛАДИЧИН ХАН

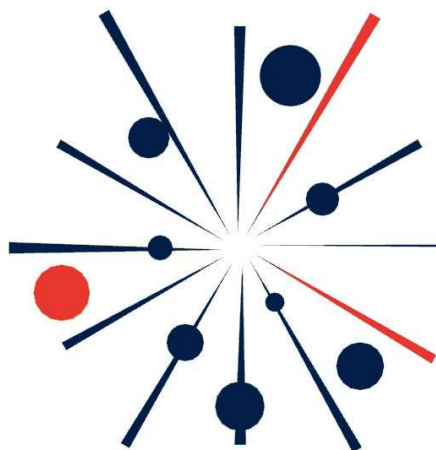
Уређивачки тим:

Дејан Николић
Ненад Јовановић
Наташа Милосављевић
Весна Цветковић
Горан Миленковић
Милан Вучковић

У НАРЕДНОМ БРОЈУ :

- БУГАРСКА-СРБИЈА
ИПА
ПРЕКОГРАНИЧНИ
ПРОГРАМ

DPL

Development trough Partnership by Learning

ПРОЈЕКТ УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО, КОНТАКТ ИНФОРМАЦИЈЕ:

- Менаџер пројекта Дејан Николић e-mail: dejan.nikolic@nadlanu.com
- Општина Владичин Хан Република Србија. Адреса: Светосавска бр. 1. 17510 Владичин Хан. Тел.: + 381 17 473 073, Факс: + 381 17 473 073. e-mail: info@vladicinhan.org.rs. www.vladicinhan.org.rs

ОПШТИНА ЛЕБАНЕ

ПАРТНЕРИ

пехус
УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА
НЕКСУС ВРАЊЕ

ОПШТИНА ВЛАДИЧИН ХАН
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Адреса: Светосавска №1. 17510
Владичин Хан
Тел.: + 381 17 473 073
Факс: + 381 17 473 073
e-mail: info@vladicinhan.org.rs
www.vladicinhan.org.rs

Пројект финансира
Европска Унија
ДЕЛЕГАЦИЈА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ
СРБИЈИ
Адреса: Авенија 19а, Владимира Поповића 40/У,
Нови Београд.
Тел: + 381 11 3083200
Факс: + 381 11 3083201
e-mail: delegation-serbia@ec.europa.eu
website <http://www.delscg.ec.europa.eu/>

